

Spesian nuorten tapaaminen

Lapsiasiavaltuutettu tapasi ammattiopisto Spesiassa opiskelevia nuoria Jyväskylässä lokakuussa 2020. Tapaamiseen osallistui neljä nuorta. Teemana tapaamisessa oli yhdenvertaisuus: tarkoituksena oli kuulla nuorten ajatuksia siitä, miten yhdenvertaisuus näkyy ja toteutuu heidän elämässään. Keskustelu painottui nuorten aloitteesta kiusaamiseen.

Nuoret kertoivat kokeneensa peruskoulun aikana kiusaamista. Osa oli kokenut kiusaamista tietyillä luokka-asteilla ja osa lähes koko peruskoulun ajan ja vielä sen jälkeenkin. Spesialla kukaan ei ollut kokenut kiusaamista. Spesialla nuoria sanotaan tähdiksi, jotka loistavat.

Kiusaaminen oli haukkumista, syrjimistä, nimittelyä ja sitä tehtiin sekä netissä että kasvotusten. Osa nuorista arveli, että kiusaaminen tapahtui niin piilossa, etteivät opettajat huomanneet sitä. Kiusaaminen liittyi esimerkiksi ulkonäköön. Kiusaajat olivat muita lapsia tai nuoria ja monet kertoivat myös sisarusten kiusanneen heitä. Kiusaamisen arveltiin johtuvan kiusaajien omasta pahasta olost, huonosta itsetunnosta ja vihasta. Lisäksi jotkut nuoret kertoivat seksuaalisesta häirinnästä.

Kukaan nuori ei saanut apua kiusaamiseen, vaikka he kertoivat siitä esimerkiksi vanhemmille tai opettajille. Tukea nuoret kertoivat saaneensa kavereilta. Yksi nuori kertoi, että hän ei lopulta enää vain välittänyt kiusaamisesta. Yksi nuori kertoi jutelleensa asiasta koulukuraattorin kanssa.

Nuoret kertoivat päässeensä kiusaamista jollakin tavalla yli, mutta kiusaamisen jättäneen heihin jälkensä tai ”arpensa”, kuten yksi nuorista totesi. Spesian ajan nuoret olivat kokeneet myönteisesti ja opettajien koettiin tukevan ja välittävän nuorista.

Keskustelun lopuksi nuoret saivat valita kuvan, joka kertoo heidän ajatuksiaan yhdenvertaisuudesta. Nuoret valitsivat kuvia, jotka kertoivat monin eri tavoin ihmisten erilaisuudesta. Esimerkiksi joillakin on silmälasit, joiltakin puuttuu jalka, kaikilla on erilaiset vaatteet, ihmisillä voi olla eri ihonväri, kaikki eivät uskalla laulaa, on erilaisia perheitä ja kaikki eivät pysty kävelemään.

Kuvista seurasi keskustelu siitä, miten nuoret ovat kokeneet esimerkiksi lääkärissä käynnit. Osaako lääkäri kohdata heidät vai puhutaanko heidän yli? Osa nuorista koki, että vanhemmat ja lääkäri puhuvat usein nuoreen liittyvällä lääkärikäynnillä keskenään, vaikka asioita voisi kysyä myös suoraan potilaalta. Toisaalta vanhempien tuki koettiin tärkeäksi, jos nuori ei aina osaa itse selittää asiaa.

Lopuksi nuorilta kysyttiin vielä siitä, mitä voisimme tehdä, jotta jokainen voisi olla oma itsensä. Nuoret mainitsivat itsensä tsemppaamisen, musiikin kuuntelun, toisten hyväksymisen ja sen, että puhuu asioista, eikä jää niiden kanssa yksin.